

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ПСИХОЛОГІЯ МИСТЕЦТВА

Рівень вищої освіти	<u>II (магістерський) рівень вищої освіти / III (освітньо-науковий) рівень</u>
Освітньо-професійна програма	Клінічна психологія / Психологія забезпечення ментального здоров'я / Психологія
Кафедра	Клінічної психології
Кількість кредитів	3 кредити ЄКТС
Форма контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Розробники курсу	Ірина Савельєва
Контактна інформація	irina.organza@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Метою освітнього компонента є засвоєння теоретичних основ психології мистецтва та формування компетентності у питаннях формування, становлення творчих особистостей, аналізу вплив творів мистецтва на аудиторію та розуміння психологічних особливостей творчого процесу.

Завданнями освітнього компонента є:

1. Сформувати прикладні уміння щодо застосування знань з психології мистецтва у практичній психологічній діяльності.
2. Розвинути здатність аналізувати твори мистецтва з психологічної перспективи.
3. Сформувати розуміння психологічних механізмів творчості та художнього сприймання.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Тема 1. Психологія мистецтва. Вступ до предмету. Поняття психології мистецтва. Розвиток ідей, започаткованих в надрах філософії. Предмет, види та функції психології мистецтва. Завдання психології мистецтва. Методи психологічного дослідження.

Тема 2. Історія становлення та розвитку психології мистецтва на Заході. Соціально-психологічна проблематика мистецтва. Естетика середньовіччя. Поширеність різних видів мистецтва в різні епохи. Соціологія мистецтва. Експериментальна естетика. Вчення про фантазію В.Вундта. Теорія відчуття Т.Ліппса. Вплив мистецтва на розвиток психоаналітичної думки.

Тема 3. Сприймання і розуміння художнього образу. Сутність і визначення художнього образу. Основні закономірності сприймання художнього образу. Естетична свідомість як складова художнього мислення. Психологічні механізми та чинники впливу мистецтва на особистість.

Тема 4. Психологія творчої особистості. Загальна характеристика творчості. Художня діяльність як специфічна форма творчої активності, психологічні особливості творчої особистості. Творче мислення та процеси творчої само актуалізації. Вплив психопатологічних чинників на перебіг і результати творчої діяльності.

Тема 5. Соціальна психологія мистецтва. Культура як контекст існування і розвитку мистецтва.

Теоретичні засади художньої комунікації. Роль мистецтва у процесі соціалізації особистості.

Тема 6. Практичні аспекти психології мистецтва. Арт-терапія: сутність поняття та етапи історичного розвитку. Основні форми й методи арт-терапевтичної практики. Механізми психологічного впливу арт-терапії на особистість. Роль особистості терапевта в арт-терапевтичному процесі. Етичні принципи арт-терапевтичної практики.

Тема 7. Психологічні аспекти візуальних видів мистецтва. Психологія образотворчого мистецтва. Психологічні аспекти театрального та кіномистецтва. Психологічні аспекти архітектури. Психологічні особливості сприймання музичного мистецтва. Психологія літературної творчості та читання. Психологічні аспекти дизайну та візуальної культури, сприймання та психологія сучасних медіа-форм мистецтва.

Тема 8. Психологічні аспекти невізуальних видів мистецтва. Музична психологія як окремий напрям у межах психології мистецтва. Психологічний вимір художньої літератури. Візуальне мистецтво як форма наративу (оповіді).

ПОЛІТИКА КУРСУ

Курс реалізується у дистанційному форматі.

У межах курсу передбачено прослуховування 8 лекцій.

Контроль засвоєння теоретичного матеріалу здійснюється за рахунок виконання практичних завдань та участі в контактних заняттях. Підсумковий контроль – есе.

Під час онлайн-комунікації здобувачі зобов'язані дотримуватися правил академічної етики, коректної професійної поведінки та принципів взаємної поваги. У процесі навчання забороняється плагіат, використання сторонньої допомоги під час тестування та передача власних відповідей іншим здобувачам.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного контролю:

Практичні завдання. Максимальна оцінка за виконання практичного завдання становить 10 балів.

Контактні практичні зустрічі. Максимальна оцінка за активну участь становить 10 балів.

Форма підсумкового семестрового контролю:

Підсумкова письмова робота у формі есе. Максимальна сума балів – 50.

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Кількість балів	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні завдання	10	30
Контактні заняття	10	20
Залік (есе)	50	50
		100

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Курс буде викладений у формі лекцій (12 год.) та практичних (8 год.), організації самостійної роботи студентів (66 год.). Протягом курсу передбачено проведення контактних практичних занять (4 год.).

Під час викладання дисципліни використовуються наступні методи навчання: словесні (лекція, пояснення, бесіда), наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні (аналіз кейсів, виконання практичних завдань, симуляції), а також інтерактивні техніки та методики.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Bornstein, M. H.. Psychology and Its Allied Disciplines: Volume 1: Psychology and the Humanities (Crosscurrents in Contemporary Psychology) (p. 65). Taylor & Francis. Kindle Edition.
2. Дроздова М.А. Психологія мистецтва: навчальний посібник для студентів. – Ніжин: Аспект-Поліграф, 2006, 104 с.
Навчальні посібники:
3. Лімборський І. До глибин людської душі: становлення художнього психологізму в українській літературі // Слово і час. – 1997. - № 9.
4. Шатагіна О. Психологічні аспекти портретного живопису // Мистецтво та освіта. – 1998. - № 4.
5. Нікітін Б. Міська забудова і наш зір // Київ. – 1999. - № 3.
6. Дроздов О.Ю. Дослідження ментальних карт міста у студентів Черніговського педуніверситету // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. – 2005. – Випуск 31. Серія «Психологічні науки». – Т.1.
7. Левчук Л., Оніщенко О. Основи естетики. – Київ, 2000.
8. Клепиков О. І., Кучерявий І.Т. Основи творчої особистості. Київ : Вища школа, 1996, 259 с.
9. Шміт Ф. Мистецтво: його психологія, його стилістика, його еволюція / Вступ. стаття, пер. з рос., комент. та додатки Андрія Пучкова; За заг. ред. Катерини Станіславської. – Київ: Дух і літера, 2023.
10. Самойленко О.І. Психологія мистецтва: сучасні музикознавчі проєкції. Київ : Гельветика, 2020, 236 с.
11. Ільїна Н.М. Психологія творчості та обдарованості // Університетська книга, 2023, 234 с.
12. Побожій С. І. Історія мистецтва : конспект лекцій / укладач С. І. Побожій. – Суми : Сумський державний університет, 2021, 70 с.